

Deontologische code voor de gemeenteraad / raad voor maatschappelijk welzijn

1 Definities en toepassingsgebied

Artikel 1.

§1. Deze code geeft voor de gemeente- en OCMW raad van Nijlen uitvoering aan artikel 41 van het Gemeentedecreet en artikel 50 van het OCMW decreet.

Deze deontologische code omvat het geheel van beginselen, gedragsregels, richtlijnen en principes, die de gemeente- en OCMW raadsleden, hierna raadsleden genoemd, en de uitvoerende lokale mandatarissen tot leidraad dienen bij de uitoefening van hun mandaat en bij de dienstverlenende activiteiten ten behoeve van de bevolking. Onder uitvoerende lokale mandatarissen wordt begrepen:

- de burgemeester
- de schepenen
- de O.C.M.W.-voorzitter.

De raadsleden en de uitvoerende lokale mandatarissen engageren zich ten volle om de bestaande wettelijke regels die deontologische plichten vastleggen ten volle te respecteren.

§2. De deontologische code van de raadsleden inzake dienstverlening aan de bevolking in hun hoedanigheid als raadslid, hierna de deontologische code te noemen, is het geheel van beginselen, gedragsregels en gebruiken die de raadsleden als leidraad nemen bij hun dienstverlening aan de bevolking.

Raadsleden die krachtens een beslissing van de gemeente- en OCMW raad andere mandaten bekleden (bvb. in het kader van een intergemeentelijk samenwerkingsverband), zijn er in die hoedanigheid, en ongeacht het bestaan van een eigen deontologische code voor die andere 'organisatie', eveneens toe gehouden de bepalingen van deze deontologische code na te leven.

Deze code is ook van toepassing voor groepen van raadsleden die aan collectieve dienstverlening doen. De raadsleden engageren er zich toe deze regels ook te laten naleven door hun medewerkers of door derden die in hun opdracht handelen.

§3. Raadsleden die ook een ander openbaar mandaat bekleden (bv. provincieraadslid of een parlementair mandaat) houden zich, gelet op een zekere samenhang en functionele wisselwerking tussen deze mandaten, aan de deontologische code voor al hun dienstverlenende activiteiten, ook als zij die uitoefenen uit hoofde van hun ander mandaat. De raadsleden moeten erover waken dat zij, ook buiten hun politieke activiteiten en in het licht van deze code, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die de eer en de waardigheid van hun mandaat kunnen schaden.

§4. Wanneer in deze code gemakshalve telkens gesproken wordt over de burger of bevolking, moet dit wel degelijk zo worden begrepen dat het niet enkel over een persoon kan gaan, maar ook over een groep, een vereniging of een bedrijf.

2 Algemene plichten, doelstellingen en uitgangspunten

Artikel 2.

De raadsleden zullen voor de omschrijving van hun eigen dienstverleningsactiviteiten geen termen gebruiken die verwarring creëren met officieel door overheden ingestelde dienstverlening (dus bijvoorbeeld niet de termen 'ombudsman', 'ombudsdienst', 'klachtenbehandeling', 'klachtendienst', 'klachtenmanagement' of andere vergelijkbare samenstellingen met 'ombud' en 'klacht').

Artikel 3.

Bij hun optreden als raadslid in en buiten het gemeente- en OCMW bestuur en in hun contacten met individuen, groepen, instellingen en bedrijven geven de raadsleden voorrang aan het algemeen belang boven particuliere belangen en zij vermijden elke vorm van belangenvermenging.

Elke vorm van rechtstreekse dienstverlening, informatiebemiddeling of doorverwijzing gebeurt zonder enige materiële of geldelijke tegenprestatie van welke aard ook en mag geen vorm van cliëntenwerving inhouden.

Artikel 4.

De raadsleden moeten op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste staan van alle burgers die op hun dienstverlening een beroep doen, zonder onderscheid van geslacht, ras, huidskleur, afstamming, sociale stand, nationaliteit, filosofische overtuiging, partijvoorkeur of persoonlijke gevoelens jegens hen.

Artikel 5.

Tussenkomen bij gerechtelijke en politionele instanties om de juridische besluitvorming in individuele dossiers te beïnvloeden, bijvoorbeeld om een proces-verbaal te laten seponeren, zijn verboden.

3 Specifieke bepalingen

A. Het raadslid als informatiebemiddelaar en als doorverwijzer

Artikel 6.

Het behoort tot de wezenlijke taken van de raadsleden om informatie te ontvangen en te verstrekken en om door te verwijzen naar de geëigende diensten of instanties.

De raadsleden stellen informatie ter beschikking over de werking van de diensten die instaan voor het behandelen van klachten van de burger over het optreden van de overheid en de communicatiedienst van de lokale overheid. Tevens verstrekken ze informatie over bestaande informatiediensten waar de burger voor informatie terecht kan.

Bestuurlijke en gerechtelijke informatie waarop de vraagsteller geen recht heeft, die de goede werking van de administratie of het gerecht kan doorkruisen of die de privacy van anderen in het gedrang kan brengen, mag door de raadsleden niet worden doorgegeven.

In het kader van hun algemene luisterbereidheid kunnen raadsleden de rol vervullen van vertrouwenspersoon.

De raadsleden proberen, waar mogelijk, vraagstellers door te verwijzen naar de geëigende diensten van de administratie, het gerecht, ..., zoals bijvoorbeeld de gemeentelijke communicatiedienst, de ombudsdiensten en informatieambtenaren die van overheidswege ingesteld zijn om de problemen van de vraagstellers op te lossen, of naar particuliere en overheidsdiensten die professioneel gespecialiseerd zijn in het oplossen van de opgeworpen problemen.

B. Het raadslid als administratieve begeleider en ondersteuner

Artikel 7.

Raadsleden kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met betrokken instanties : zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de gemeentelijke (of andere) overheid, informatie te verkrijgen over de stand van zaken van een dossier, daarover verdere uitleg en verantwoording te vragen, en voorafgaande vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

Omdat steeds meer overheidsdiensten en gespecialiseerde diensten een ombudsdienst of klachtendienst hebben ingesteld ter oplossing van conflicten, moeten de raadsleden de burger in eerste instantie doorverwijzen naar de bevoegde ombuds- of klachtendienst en hem informeren over het gemeentelijke systeem van klachtenbehandeling, zoals geregeld in artikels 197 en 198 van het Gemeentedecreet en artikels 203 en 204 van het OCMW decreet.

Artikel 8.

Raadsleden hebben het recht vragen te stellen naar concrete toelichting bij de bestaande regelgeving of een genomen beslissing, naar de stand van zaken van een dossier of de verantwoording voor het niet-beantwoorden van vragen door de burger gesteld.

Bij het ondersteunen en begeleiden van vraagstellers, respecteren de raadsleden de onafhankelijkheid van de ambtenaren en diensten, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als normaal beschouwd worden voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.

C. Tussenkomen

Artikel 9.

§1. 'Bespoedigingstussenkomen', waarbij de raadsleden een administratieve of gerechtelijke procedure proberen te versnellen in dossiers die zonder die tussenkomst weliswaar een langere verwerkingsperiode, maar toch een gunstig gevolg zouden krijgen, zijn niet toegestaan. Het bespoedigen van het dossier van de ene houdt immers automatisch het vertragen van de behandeling van andere dossiers in, wat een vorm van favoritisme is.

Worden niet beschouwd als bespoedigingstussenkomen en zijn derhalve toegestaan:

- vragen naar de redenen en oorzaken van de langdurige of laattijdige behandeling van een dossier
- het vestigen van de aandacht op of het meedelen, aan de behandelende ambtenaar of dienst, van bijzondere gegevens en relevante informatie die een versnelde behandeling van het dossier, gelet op de hoogdringendheid ervan, objectief rechtvaardigen
- vragen om toelichting bij de toepasselijke regelgeving
- vragen met betrekking tot de aan een genomen beslissing ten grondslag liggende elementen en motieven

§2. Verzoeken van een raadslid om een burger te begunstigen zijn verboden. Het betreft hier tussenkomen waarbij het raadslid zijn voorspraak aanwendt teneinde de afloop of het resultaat van een zaak of van een dossier te beïnvloeden in de door de belanghebbende burger gewenste zin.

Worden niet beschouwd als begunstigingstussenkomen en zijn derhalve toegestaan:

- het inwinnen en verstrekken van informatie en inlichtingen omtrent de modaliteiten, voorwaarden en organisatie van selectieprocedures, examens, geschiktheids- en bekwaamheidstests en de procedures inzake benoemingen, aanstellingen en bevorderingen.
- het uitoefenen van toezicht op het correcte verloop en de objectiviteit van de in het vorig lid bedoelde procedures, examens en tests, zonder zich in het verloop ervan te mengen of er in te interveniëren met het oog op de beïnvloeding van het resultaat en/of de beoordeling
- het informeren van de belangstellenden met betrekking tot werkaanbiedingen en vacatures in de particuliere en overheidssector.

Artikel 10.

Tussenkomen bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het bevorderen van kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de administratie en binnen de gerechtelijke sector, zijn niet toegestaan.

Als raadsleden om steun gevraagd worden door of voor kandidaten die een bepaalde functie of bevordering ambiëren, dan delen de mandatarissen aan de kandidaten mee dat de benoeming of bevordering gebeurt op basis van de vastgelegde criteria en verwijzen ze de kandidaten door naar de geëigende instanties.

De raadsleden mogen wel informatie inwinnen en doorgeven omtrent de voorwaarden en de organisatie van examens en bekwaamheidstests en de procedures voor benoemingen, aanstellingen en bevorderingen.

De raadsleden mogen zich engageren tot het uitoefenen van toezicht op de objectiviteit van examens of bekwaamheidstests. Om die objectiviteit te garanderen, kunnen zij inlichtingen inwinnen over de evaluatieprocedures en -criteria. Bij de eigenlijke selecties komen zij niet tussenbeide. Nadien kunnen zij wel vragen stellen over de objectiviteit van het examen of de test, of over de objectiviteit van de evaluatie of de selectie, en in geval van overtreding of van vermoeden van overtreding, kunnen zij de tekortgedane partij bijstand verlenen, als die via de geëigende kanalen beroep aantekent.

Artikel 11.

De raadsleden mogen werkzoekenden op de hoogte stellen van werkaanbiedingen in de particuliere en de overheidssector. Voor die informatietaak mogen zij geen enkele tegenprestatie, van welke aard ook, beloven of leveren aan de betrokken werkgevers. Zij moeten zich ook onthouden van enige aanbeveling, zowel schriftelijk als mondeling.

D. Onrechtmatige en onwettelijke voordelen

Artikel 12.

Elke poging tot bevoordeling, waarbij de burger door toedoen van een raadslid iets probeert te bereiken wat onrechtmatig of wettelijk niet toelaatbaar is, is verboden.

Tussenkomen van raadsleden met de bedoeling de toewijzing van overheidsopdrachten of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

E. Schijndienstbetoon en ongevraagd dienstbetoon

Artikel 13.

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij de raadsleden bewust, maar onterecht, de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide gekomen zijn (eventueel zonder dat de betrokken burger om een tussenkomst heeft gevraagd) zijn niet toegestaan. Wanneer een burger daar niet om heeft gevraagd, zal het raadslid hem niet aanschrijven om hem, in plaats van of naast de officiële kennisgeving, op de hoogte te brengen van de beslissing die genomen werd in een dossier.

Artikel 14.

Alle vormen van ongevraagd dienstbetoon, waarbij de raadsleden wel degelijk daadwerkelijk optreden om de goede afloop van een persoonlijk dossier te waarborgen, maar zonder dat de betrokken burger daarom gevraagd heeft, zijn niet toegestaan.

F. Bekendmaking dienstverlening

Artikel 15.

Het gemeente- en OCMW bestuur zal op geregelde tijdstippen de lijst van alle raadsleden met hun contactadressen bekendmaken bij de bevolking via de gemeentelijke website www.nijlen.be. Het is de raadsleden verboden om publiciteit te maken voor dienstverlenende activiteiten.

Zij kunnen, aanvullend op de informatieverstrekking door de lokale overheid, bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking. Deze bijkomende informatieverstrekking houdt het bekendmaken van een of meer contactadressen, naam en mandaat van de raadsleden, telefoon- en faxnummer, e-mailadres en een openbaar ambt waardige foto in. In ieder geval kan er geen melding gemaakt worden van de aard van de dienstverlening waarin zij eventueel gespecialiseerd zijn. Die regels gelden niet voor ledenbladen van politieke partijen, eigen politieke publicaties of verkiezingsdrukwerk. Publiciteit voor dienstverlening is niet toegestaan op lokale en regionale radiozenders en op televisiezenders.

De raadsleden maken in hun verkiezingscampagnes en -mailings, die gericht zijn op individuen, geen melding van de diensten die zij eventueel voor de betrokkenen hebben verricht. In geen geval mogen zij de indruk wekken dat zij om steun vragen in ruil voor bewezen diensten. Zij schikken zich hierbij tevens naar de bepalingen van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de verkiezingsuitgaven.

Elk raadslid onthoudt zich van het vermelden van beweerde politieke overtuigingen van individuele ambtenaren (bij naam of anderszins, waarbij het duidelijk is dat het over een bepaald ambtenaar gaat) in de openbare zitting van de gemeente- en OCMW raad, in persinterviews of in politieke publicaties en periodieken.

4 Naleving, controle, werking deontologische commissie en sanctionering

Artikel 16.

De raadsleden verbinden er zich toe deze deontologische code na te leven.

De naleving van deze deontologische code veronderstelt openbaarheid als enige fundamenteel structurele oplossing om ongeoorloofde tussenkomsten te verhinderen.

Artikel 17.

Het college van burgemeester en schepenen, het vast bureau en de voorzitter van het OCMW zullen er voor zorgen dat de dossierbehandelende ambtenaren elke tussenkomst (ondermeer uitgaande van politieke mandatarissen en partijfunctionarissen op alle niveaus, vertegenwoordigers van drukkingsgroepen en publieke, semi-publieke of privé-hulpverleners) toevoegen aan het desbetreffende administratieve dossier.

Artikel 18.

Er wordt door de gemeente- en OCMW raad een deontologische commissie, bestaande uit één raadslid van alle in de raad vertegenwoordigde politieke fracties, samengesteld, die waakt over de naleving van deze deontologische code.

De deontologische commissie vergadert naar gelang van de noodwendigheden en met gesloten deuren, tenzij het betrokken raadslid de openbaarheid van de vergadering vraagt. Het duidt binnen zijn leden een voorzitter aan.

De gemeentesecretaris in geval van de gemeente en OCMW secretaris in geval van het OCMW, neemt het secretariaat van de deontologische commissie waar.

Het mandaat van lid van de deontologische commissie is onbezoldigd. Voor zover niets bepaald in deze code rond procedure, is titel 'Samenstelling en werking van de raadscommissies' van het huishoudelijk reglement van de gemeente- en OCMW raad van toepassing.

Artikel 19.

Ambtenaren of andere personen die geconfronteerd worden met een inmenging van een mandataris of derde die zij in strijd achten met deze deontologische code, worden verzocht hiervan binnen de vijftien dagen melding te maken bij de gemeente- of OCMW secretaris. Kopie van de melding wordt onverwijld ter kennis gebracht van het betrokken raadslid. Anonieme klachten zijn onontvankelijk. De gemeente- of OCMW secretaris legt deze meldingen voor aan de deontologische commissie bij zijn eerstvolgende vergadering.

De deontologische commissie onderzoekt die meldingen op hun gegrondheid. Daarbij moet het recht van verdediging van het betrokken raadslid worden gevrijwaard. Het raadslid mag zich laten bijstaan door een raadsman. Uitspraak moet geschieden binnen dertig dagen na ontvangst. De termijnen in dit artikel worden verdubbeld in vakantieperiodes. Als de deontologische commissie een inbreuk op de deontologische code vaststelt, dan zal het een blaam geven aan de betrokken mandataris. Bovendien wordt de uitspraak meegedeeld aan de desbetreffende raad en opgenomen in de notulen.

5 Doorstroming naar het eigenlijke gemeentelijke werk

Artikel 20.

In hun dienstverlening aan de bevolking worden de raadsleden geconfronteerd met de individuele en collectieve problemen van de burgers. Daarom zullen de politieke fracties vertegenwoordigd in de raad minstens eenmaal per jaar een synthese maken van de meest voorkomende dienstverleningsproblemen waarmee zij worden geconfronteerd. Dat moet er toe leiden dat de raad zijn controlerende en regelgevende opdracht doelgerichter kan uitvoeren.

6 Varia

Artikel 21.

§1. Deze deontologische code doet geen afbreuk aan de mogelijkheid van strafrechtelijke vervolging van raadsleden wegens schending van het beroepsgeheim, overeenkomstig artikel 458 van het Strafwetboek.

§2. Deze deontologische code doet evenmin afbreuk aan de draagwijdte van artikel 27 van het Gemeentedecreet en artikel 20-21 OCMW decreet (onverenigbaarheden).

§3. Raadsleden zijn gebonden aan een discretieplicht en er – onder eigen verantwoordelijkheid - toe gehouden voorzichtig om te springen met het doorspelen van informatie, verkregen in hun hoedanigheid van raadslid

Artikel 22.

Deze deontologische code zal worden bekendgemaakt bij de burger en de ambtenaren van de gemeentelijke administratie via de gemeentelijke website en het gemeentelijk informatieblad.

7 Datum van inwerkingtreding en evaluatie

Artikel 23.

De code treedt in werking de dag na goedkeuring in de gemeente- en OCMW raad. Na één jaar toepassing zal de gemeente- en OCMW raad een evaluatie houden met het oog op aanpassing en verbetering van de code.